

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

för Gasellens förskola

Verksamhetsåret 24/25

1. Inledning

Alla barn inom förskolan har rätt att inte bli utsatta för kränkande behandling eller diskriminering. Förskolan Gasellens vision är att skapa förutsättningar så att alla barn ska må bra och kan nå sin fulla potential. Vi värderar trygghet, trivsel och lärande högt där alla känner sig sedda och inkluderade.

Varje år är förskolan skyldiga att upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen mot kränkande behandling och diskriminering genomsyrar hela förskolans verksamhet och är väl synlig i utbildningen och i de regler och rutiner som finns. Alla barn, medarbetare och vårdnadshavare är delaktiga i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

Planen utgår från skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), läroplanen, FN:s barnkonvention samt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

1.1 Vad är kränkande behandling och diskriminering?

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som kränker någons värdighet, men som inte har något samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av om ett barn blivit utsatt för kränkande behandling ska barnets upplevelse vara utgångspunkt. Upprepade kränkningar vid återkommande tillfällen kallas för mobbning.

Kränkande behandling kan exempelvis vara:

- fysiska handlingar (slag, knuffar)
- verbala (nedsättande ord, öknamn, hot, svordomar)
- psykosociala (ryktesspridning, utfrysning, grimaser)
- texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier, klotter, sms, sociala medier)

Diskriminering

Diskriminering betyder att ett barn blivit orättvist behandlad och att det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det finns vidare olika former av diskriminering, det vill säga hur diskriminering kan yttra sig/framträda. De olika formerna av diskriminering är trakasserier, sexuella trakasserier, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och instruktioner att diskriminera.

1.2 Innehållet i planen mot kränkande behandling

För att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering upprättas årligen, i varje särskild verksamhet, en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen är aktuell i förskolans dagliga arbete och utformas utifrån vår unika verksamhets behov.

Planen mot kränkande behandling innehåller:

- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av våra barn,
- en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året, och
- en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan mot kränkande behandling har genomförts.

Planen innehåller rutiner för att hantera ingripanden i akuta situationer. I det inkluderas ansvarsfördelning och rutiner för anmälning, utredning och dokumentation. Vidare innehåller planen information om verksamhetens främjande och förebyggande arbete.

Planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av barnen, personal och vårdnadshavare vid Gasellens förskola.

1.3 Gasellens förskolas arbete för att aktivt motverka diskriminering

Förskolan arbetar hela tiden för att motverka diskriminering och förhindra trakasserier och sexuella trakasserier som en del i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Arbetet sker i fyra steg genom att

1. undersöka risker för diskriminering och repressalier (dvs. händelser som kan ses som hämndaktioner eller straff) samt andra hinder för enskilda barns lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,

2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta främjande och förebyggande åtgärder samt
4. följa upp och utvärdera åtgärderna.

Alla delar av det fortlöpande arbetet dokumenteras och i alla delar samverkar förskolan med barn och personal.

Information om likabehandlingsplan:

Begreppet likabehandlingsplan ersattes år 2017 i diskrimineringslagen med ett dokumentationskrav. Dokumentationskravet innebär att förskolan skriftligen ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder. Dokumentationen innehåller en redogörelse för alla delar av arbetet som rör aktiva åtgärder, redogörelser av åtgärder som planeras och vidtas samt hur samverkansskyldigheten fullgörs. Dokumentationen enligt diskrimineringslagen och planen mot kränkande behandling enligt skollagen sker i detta dokument.

I arbetet med att motverka diskriminering ligger att förskolan tar fram riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa följs upp och utvärderas. Förskolans riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier finns under avsnitt 4.

1.4 Systematiskt och målinriktat arbete

Förskolan bedriver ett systematiskt och målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling och diskriminering. I det arbetet ingår att kartlägga verksamhetens nuläge och identifiera risk för när och var barn blir utsatta för kränkande behandling och diskriminering. I kartläggningen ingår även att följa upp förra årets planerade aktiviteter.

När kartläggningen är genomförd görs en analys och bedömning av uppgifter som framkommit för att kunna planera in vilka aktiviteter som vi ska genomföra i syfte att förbättra kvaliteten i verksamheten och förhindra kränkande behandling och diskriminering. Aktiviteterna genomförs sedan i enlighet med planeringen.

1.5 Främja, förebygga och åtgärda

Förskolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier uppstår.

Främjande arbete tar alltid sikte på det positiva och pågår alltid utan förekommen anledning. Det främjande arbetet är fundamentalt för all förskoleverksamhet, är ständigt en del i undervisningen och pågår kontinuerligt. Det förebyggande arbetet tar sikte på risker för problem och handlar om att vi undersöker och följer upp verksamheten ur olika perspektiv. Det åtgärdande arbetet sker när någonting har hänt som förskolan måste stoppa och hantera så att det inte sker igen.

Åtgärdande arbete syftar till att stoppa kränkande behandling och diskriminering, så att det inte händer igen. Det handlar om att:

- ha rutiner för skydd
- utreda förhållandena
- rapportera kränkningar av olika slag
- informera barn/elever och vårdnadshavare
- ha rutiner för tillämpning av disciplinära åtgärder.

Förebyggande arbete syftar till att:

- avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och
- tar sikte på riskerna för problemet.

2. Kartläggning och utvärdering

2.1 Beskrivning av kartläggningen

Förskolans kartläggning har tagit hänsyn till alla former av kränkande behandling, (verbal, fysisk, psykosocial, texter samt bilder) utifrån de sju diskrimineringsgrunder som är skyddade i lagen (etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning och sexuell läggning).

I kartlägningsarbetet har vi använt oss av

- Observationer, samt lyssnat in barnen i verksamheten
- Samtal med barn

Främjande arbete syftar till att:

- förstärka respekten för allas lika värde
- omfattar alla diskrimineringsgrunderna
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning samt
- är en naturlig del i det vardagliga arbetet.

- Trygghetsvandringar
- Förskoleråd
- Draft it

2.2 Utvärdering av föregående års plan, vidtagna aktiviteter/åtgärder samt riktlinjer/rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

- På gårdarna arbetar vi dagligen med zonindelning med syfte att vara närvarande i leken, både för relationsskapande och för att förhindra att kränkningar sker. Vi har dock sett att vi behöver se över zonkartan för att skapa än bättre förutsättningar med syfte att förhindra att kränkningar sker.
- Förskolan följer det pedagogiska årshjulets aktiviteter. I ett par av dessa har vi mötts upp, äldre och yngre, för att stärka en gemenskap och samhörighet på huset. Vi har bland annat mötts på förskolans dag, lucia, vänskaps- och rocka sockorna-dagen. Dessa aktiviteter har varit uppskattade och genererat nya kompisrelationer mellan äldre och yngre barn på förskolan. Vi har uppmärksammat att dessa relationer fortlöper på gården i lekar.
- Vi har varit närvarande i, eller precis utanför skötrummen vid toalettbesök vilket resulterat i en ökad trygghet i utrymmet.
- Vi har gjort trygghetsvandringar i mindre grupper tillsammans med barnen som synliggjort olika aktiviteter och utrymmen vi behöver se över och arbeta med ytterligare. Vi upplever att verksamheten skulle gynnas av att vi genomför fler under året. Vi anser att det är ett arbetssätt som ger barnen delaktighet och inflytande i sin utbildning.
- Vi har haft fortlöpande utbildning gällande kränkande behandling på årets APT samt genomgång av Draft it
- Vi har haft barnintervjuer och i dessa har det framkommit att barnen känner sig trygga med att vända sig till både kompisar och oss vuxna när de behöver stöd och vid konflikter. Vi vill fortsätta arbetet med barnintervjuer både individuellt och i mindre grupper med tillägg av bildstöd för att konkretisera frågorna.
- Fortlöpande observation av verksamheten med syfte att fånga upp eventuella risker och riskområden. Dessa observationer arbetar vi med kontinuerligt i avdelningsmöten och på APT.

3. Analys och bedömning

3.1 Analys av kartläggningen

Analys av föregående års förebyggande aktiviteter:

Arbetet med förskole-gemensamma aktiviteter har varit till fördel för en vi-känsla och en ökad sammanhållning på förskolan. Vi ser också att vår närvaro vid toalettbesök har lett till ökad trivsel i skötrummet. Det är också tydligt att vår närvaro i zonerna har gett delvis gott resultat men att det finns utrymme till förbättring. Genomförandet av trygghetsvandringar, barnintervju och observationer är viktiga för att synliggöra hela verksamheten utifrån olika aspekter.

Analys av årets kartläggningar:

I både observationer och trivselvandringar har det framkommit att pedagogerna behöver vara härvarande i aktiviteter och lek för att skapa ett tryggt klimat med syfte att förhindra att någon blir kränkt eller diskriminerad. Vi kan också se att mindre sammanhang är en förutsättning för att skapa en förskola för alla barn, det vill säga att alla barn ska få sina behov tillgodosedda. Vi ser ett behov av att skapa förutsättningar för ett ökat samarbete på förskolan, dels genom tvärgrupper mellan avdelningarna samt på APT och avdelningsmöten för en samsyn och ett gemensamt förhållningssätt som genomsyrar hela verksamheten för att skapa likabehandling. Utifrån förskolerådets frågeställningar om åldersanpassade aktiviteter på lilla gården kommer vi fortsatt att behöva utveckla de aktivitetskorgar vi har. Det framkom även att barnen pratar om sin egen och andras könstillhörighet i lekar och att material är könskodat. Vi ser att vi behöver arbeta mer riktat i avseende kring kön i vårt värdegrundsarbete och problematisera tillsammans med barnen för att ytterligare skapa förutsättningar för barnens möjlighet till delaktighet och inflytande. I trygghetsvandringarna har det synliggjorts risker i lärandemiljön och resultatet av dessa behöver analyseras, omformas och åtgärdas för att skapa bättre förutsättningar och minska riskerna för kränkningar.

3.2 Verksamhetens behov

- För att minska riskerna för kränkning och diskriminering på gårdarna behöver vi se över och omforma vår zonkarta för att bättre kunna härvara tillsammans med barnen.
- Vi behöver skapa förutsättningar till samarbete i bland annat tvärgrupper för ett gemensamt förhållningssätt och samsyn.
- Vi behöver fortsätta arbeta i mindre grupper både inne och ute och vara noggranna i skapandet av dessa grupper med hänsyn till de behov som finns i barngrupperna.
- Vi ser över våra lärmiljöer och tillför fler aktivitetskorgar för utomhusaktiviteter och undervisning.
- Behov av att se över lärmiljöerna med syfte att skapa tryggare miljöer
- Behov att arbeta mot risken för könsdiskriminering i barnens samtal om könstillhörighet och könsuttryck (3.1)

4. Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Förskolan har nolltolerans mot trakasserier och sexuella trakasserier. Vi arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbete om relationer och samtycke för att förebygga och förhindra att trakasserier och sexuella trakasserier uppstår.

I undervisningen använder vi oss av bland annat ”Stopp min kropp” och av färgmonstren med syfte att ge barnen redskap att använda sig av... att kunna och känna sig trygga med att berätta hur de mår och upplever det.

All personal har kunskap om hur de ska agera om de får kännedom om att ett barn har blivit utsatt.

Toalettbesök och blöjbyten ska ske utan att barnets integritet kränks. All personal har uppdraget att byta blöjor och hjälpa till vid toalettbesök, detta gäller inte för korttidsvikarier, praktikanter eller nyanställd personal. Vi frågar barnen om det är okej att vi hjälper till att byta blöja alternativt bistår vid toalettbesök.

Vid vila ska alltid dörren vara öppen, alternativt att det ska vara insyn genom glasdörr alternativt fönster.

5. Planering av aktiviteter/åtgärder

5.1 Främjande aktiviteter/åtgärder

- Vi arbetar aktivt för att skapa en samsyn och gemensamt förhållningssätt
- Vid studiedagar, APT och avdelningsmöten problematiserar vi kring vad kränkningar i förskolan är, vad lagen säger och hur vi arbetar med vår Plan mot kränkande behandling och diskriminering, samt hur vi anmäler i Draft it.
- Vi arbetar med kompisskap, trivselregler och känslor med stöd av bland annat färgmonstren och kompisböckerna på respektive avdelning
- Vi delar in barnen i grupper om färre barn i både undervisning och lek och är härvarande tillsammans med barnen.
- Vi dramatiserar aktuella händelser i respektive barngrupp för att konkretisera
- Vi följer årshjulet och har temaveckor för ett gemensamt lärande på hela förskolan och för att stärka vi-känslan

Ansvarig: Förskolans pedagoger
Tidsperiod: oktober - juni
Uppföljning/utvärdering: 2 gånger per termin

5.2 Förebyggande aktiviteter/åtgärder

<ul style="list-style-type: none">
- Vi är närvarande och härvarande, lyhörda
- Vi gör regelbundna utvärderingar med syfte att kunna göra anpassningar om så behövs.
- Vi använder oss av barnintervjuer, trygghetsvandringar och observationer
- En uppdatering av zonfördelningen behövs för gården (3.1 och 3.2)
- Projekt- och värdegrundsarbete kring könsuttryck/kön för att minska risken för kränkning och diskriminering (3.1)
- Tvärgrupper för att stärka det gemensamma förhållningssättet/samsyn över huset (3.2)
- Utveckla arbete med aktivitetskorgar (3.2)
Ansvarig: Förskolans pedagoger
Tidsperiod: oktober - juni
Uppföljning/utvärdering: 2 gånger per termin

5.3 Åtgärdande aktiviteter/åtgärder

<ul style="list-style-type: none">
- Planen mot kränkande behandling och diskriminering går igenom kollegialt vid terminsstart, på APT och i avdelningsmöten.
- Vårdnadshavarna informeras om Planen mot kränkande behandling och diskriminering och hur vi arbetar med den på föräldramöten, informationsbrev, på Infomentor, utvecklingssamtal, välkomstpaketet
- Planen mot kränkande behandling och diskriminering arbetas aktivt med och genomsyrar hela vår verksamhet
- På avdelningsmöten följs mål och aktiviteter upp från Planen mot kränkande behandling och diskriminering
- Vi använder oss av Draft it för att dokumentera och utreda kränkningar
Ansvarig: Förskolans pedagoger
Tidsperiod: oktober - juni

Uppföljning/utvärdering: Månatlig

6. Delaktighet i kartläggning, analys/bedömning och planering

Barn:

Samtalar med barnen
Går trygghetsvandringar

Pedagoger:

Observation i barngrupp
Trygghetsvandring
Kontaktkartor
Reflektion och arbete med frågeställningar kring föregående års plan och genomförda aktiviteter i samband med kartläggningar

Vårdnadshavare:

Brukarundersökning

7. Implementering av planen i daglig verksamhet

Implementering sker fortlöpande som en del av förskolans dagliga arbete i barnens sociala kontakter, i undervisningen med Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Information och genomgång av förskolans åtgärdande och förebyggande arbete på föräldramöte. Planen läggs upp på Infomentor.

Pedagogerna använder sig av rutinerna i Plan mot kränkande behandling och diskriminering som ett stöd i arbetet när det förekommer kränkningar och diskriminering i verksamheten.

Mall för plan mot kränkande behandling fastställd av barn- och utbildningsförvaltningen 2023-06-15

Bilaga - Interna rutiner vid kränkande behandling och diskriminering mellan barn-barn/elev-elev

1. Inledning

I skollagen (2010:800) finns bestämmelser om nolltolerans mot förekomst av kränkande behandling i våra förskolor och skolor. Liknande bestämmelser om nolltolerans mot diskriminering finns i diskrimineringslagen (2008:567). Det framgår att det inom ramen för varje särskild verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete/arbete med aktiva åtgärder för att motverka kränkande behandling och diskriminering av barn och elever. Om kränkande behandling eller diskriminering ändå förekommer ställer skollagen och diskrimineringslagen krav på att förskolan/skolan skyndsamt ska vidta åtgärder för att få kränkningen/diskrimineringen att upphöra.

1.1 Definition

Enligt skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.¹ Kränkande behandling kan vara synlig eller dold. Den kan utföras direkt i verksamheten men även per telefon eller internet. Med kränkande behandling menas till exempel nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden, fysiskt våld, utfrysning eller hot.²

Enligt diskrimineringslagen definieras diskriminering som att ett barn missgynnas och att det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det finns olika former av diskriminering, det vill säga hur diskriminering kan yttra sig/framträda. De olika formerna av diskriminering är trakasserier, sexuella trakasserier, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och instruktioner att diskriminera.³

---

¹ 6 kap. 3 § skollagen

² Skolverkets allmänna råd, ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling” s. 9

³ 1 kap. 4-5 §§ diskrimineringslagen

1.2 Det främjande, förebyggande och förhindrande arbetet

Av skollagens 6 kapitel och diskrimineringslagens 3 kapitel framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.⁴

Som en del av det främjande och förebyggande arbetet mot kränkande behandling ska huvudmannen se till att det årligen upprättas en plan mot kränkande behandling. I planen ska även arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering dokumenteras.⁵ Planen bör bland annat innehålla rutiner för personalens agerande, anmälningsrutiner för elever och vårdnadshavare, ansvarsfördelning samt hur händelser ska utredas, dokumenteras och åtgärdas.⁶

Det är viktigt att skolan arbetar förebyggande. Skolan ska förhindra de risker som framkommer av skolans kartläggning av skolans otrygga områden.

1.3 Det åtgärdandet arbetet

Om kränkande behandling eller diskriminering ändå sker ska skolan se till att det upphör. Av skollagens bestämmelser framgår att lärare eller annan personal är skyldig att anmäla till rektor om en elev blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Rektor ska i sin tur anmäla till huvudmannen som är skyldig att se till att ärendet utreds skyndsamt. Samma krav på utredning framkommer i diskrimineringslagen. Vid konstaterande att en elev har utsatts för kränkningar ska huvudmannen vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.⁷

Vid en akut situation eller för att åtgärda systematiskt upprepade kränkningar eller diskriminering kan rektor och lärare vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder. Detta för att garantera eleverna trygghet. Det innebär att skolan kan tillämpa disciplinära åtgärder som ett led i att få stopp på kränkningar som stör andra elevers trygghet och studiero. Utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den ordinarie skolenheten, placering utan tidsbegränsning vid annan skolenhet, omhändertagande av föremål samt avstängning får aldrig användas som

---

⁴ 6 kap. 7 § skollagen och 3 kap. 1 § diskrimineringslagen

⁵ 4 kap. 2 § diskrimineringslagen

⁶ 6 kap. 8 § skollagen och 3 kap. 2 § diskrimineringslagen

⁷ 6 kap. 10 § skollagen och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen

bestraffning.⁸ Utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet och avstängning ska alltid skriftligen dokumenteras.⁹

Vid återkommande signaler om att en elev blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering ska skolan göra en kartläggning kring elevens skolsituation. Parallellt ska även den elev som utsätter utredas om det bedöms att eleven upprepade gånger stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse.¹⁰ Detta för att klarlägga orsakerna till den uppkomna situationen. Skolan ska därefter genomföra åtgärder för att se till att den som utsätter upphör med sitt beteende och för att se till att utsatt elev får en trygg skolgång. Åtgärderna ska följas upp. Om den som blir utsatt eller den som utsätter uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation ska eleverna utredas för särskilt stöd och åtgärderna ska antecknas i ett åtgärdsprogram.¹¹

2. Interna rutiner (anmälan, utredning, uppföljning)

ANMÄLAN

1. Personal som får kännedom om att en kränkning/diskriminering skett ska skyndsamt anmäla det till rektor. Rektor som får kännedom om att en kränkning/diskriminering skett ska skyndsamt anmäla det till central förvaltning (huvudmannen).

Utgångspunkten om en anmälan ska upprättas eller inte är barnet/elevens egen upplevelse och att kränkningarna har en koppling till verksamheten (kan alltså handla om skolgård eller internet). När personalen får kännedom om händelsen ska det anmälas. Kännedom kan personalen få genom barnet/eleven själv, genom iakttagelser eller information från barn/elevs vårdnadshavare. Således kan anmälningsskyldigheten aktualiseras om uppenbara kränkningar uppmärksammas utan att utsatt barn/elev ger uttryck för att det skett en kränkning, ex. ett barn i förskoleklass blir utsatt för fysiskt våld men kan inte ge uttryck för att det känner sig kränkt.

---

⁸ 5 kap. 6 § skollagen, prop. 2009/10:165 s. 326

⁹ 5 kap. 7-8 och 24 §§ skollagen

¹⁰ 5 kap. 9 § skollagen

¹¹ 3 kap. 7-9 §§ skollagen

Anmälningsskyldigheten uppfylls genom att personal (lärare, rektor, annan) som får kännedom om kränkande behandling/diskriminering upprättar en anmälan i verksamhetssystemet Draftit.

En anmälan upprättas för respektive elev som blivit utsatt!

2. Av anmälan bör det framgå svar på följande frågor:
  - Framgår det vad som har hänt?
  - Framgår det vem som blivit drabbad och vem som har utsatt?
  - Framgår det när det har hänt?
  - Framgår det vart det har hänt?
  - Framgår det om någon annan än den drabbade sett händelsen?

UTREDNING

3. Rektor, eller den som rektor utser, utreder händelsen och informerar vårdnadshavare för berörda barn/elever om händelsen.
4. Kränkningen eller diskrimineringens art avgör i vilken omfattning utredningen ska ske men om anmälan saknar svar på ovan ställda frågor så bör utredningen i vart fall medföra svar på dessa.
5. Dokumentera utredningen noggrant i Draftit.

Exempel på utredningsinsatser:

- Samtalat med alla inblandade (Gör alltid en bedömning av barnets rätt att komma till tals. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad¹²)
- Samtalat med personal som sett händelsen eller hört om den
- Samtalat med vårdnadshavare kring barnet/elevens mående
- Analys kring varför situationen uppstått, ex. ”Många elever i olika åldrar vistas vid fotbollsplanen och lärare/personal upplever att det är svårt att ha översikt över vilka händelser som uppstår.”

---

¹² Artikel 12, Barnkonventionen

Att tänka på:

Undvik att skriva att situationen beror på ett visst barn/elevs egenskaper eller person. Ex. skriv inte ”Anna är väldigt utåtagerande och slår ofta andra barn utan anledning”, skriv istället ”Att Anna slog Vera inträffade oförutsett och utan direkt anledning”.

ÅTGÄRDER

6. Visar utredningen att eleven blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering?

Om ja --> Gå vidare till punkt 7.

Om nej --> Gå vidare till punkt 8.

7. Är uppgifterna så allvarliga att andra myndigheter som exempelvis Socialtjänsten, Polisen etc. behöver kontaktas?

Om ja --> samverka med lämpliga myndigheter och informera vårdnadshavare. Gå sedan vidare till punkt 8.

Om nej --> Gå vidare till punkt 8.

8. Föranleder utredningen en annan utredning på grund av upprepade ordningsstörningar eller om stödbehov för elev?

Om ja --> inled även sådan utredning, samverka med elevhälsan och elevens vårdnadshavare. Gå sedan vidare till punkt 9.

Om nej --> gå vidare till punkt 9.

9. Dokumentera vilka åtgärder som skolan har vidtagit eller kommer att vidta för att få den kränkande behandlingen/diskrimineringen att upphöra i Draftit. Om utredningen **inte** visar på kränkande behandling ska det också dokumenteras (se exempel nedan) då händelsen ändå kan leda till att skolan behöver sätta in åtgärder.

Observera att om du fyller i ”Detta är inte en kränkning” i Draftit så kommer inte rutorna ”Åtgärder” och ”Uppföljning” att dyka upp. Skriv då in åtgärder och uppföljning i rutan för utredning istället. Detta är under utveckling till nästa system.

10. Delge barn/elev/vårdnadshavare om utredning och beslutad handlingsplan. Det är frivilligt för rektor på vilket sätt vårdnadshavarna delges utredningen, muntligt/skriftligt. De har dock som huvudregel rätt att få ut den i sin helhet med hänvisning till partsinsyn i 10 kap. 3 § OSL. Undantag från utlämning är om det är av ”synnerlig vikt” att inte uppgifterna röjs, ex. skyddade personuppgifter.

Observera! Viktigt att ta hänsyn till barn och elevers ålder.

Sekretess till skydd för enskild gäller, om den enskilde är underårig, även i förhållande till dennes vårdnadshavare enligt 12 kap. 3 § OSL om inte vårdnadshavaren i den utsträckning denne enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör den underåriges personliga angelägenheter. Ju äldre barnet/eleven är, desto mindre frågor har en vårdnadshavare rätt att bestämma i och då gäller sekretess gentemot vårdnadshavaren.¹³

Vid sekretessfrågor kan registrator kontaktas för stöd.

UPPFÖLJNING

11. Dokumentera hur ärendet och beslutade åtgärder följts upp och om den kränkande behandlingen/diskrimineringen upphört i Draftit.

---

¹³ Se exempelvis KamR Stockholm 2023-02-27 målnummer 7501-22

AVSLUTA ÄRENDE I DRAFTIT

12. Skicka ärendet för godkännande av rektor.
13. När godkännande skett av rektor avslutas ärendet av förvaltningen.

Att tänka på:

Alla delar, det vill säga anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning ska vara ifyllda innan ärendet skickas för godkännande. Även om utredningen inte visat på någon kränkning så ska alla delar dokumenteras men då i rutan för ”Utredning”.

Exempel på dokumentation vid en icke-kränkning:

Anmälan – ”Anna Andersson i 9B fick ett C i betyg och ifrågasatte detta inför hela klassen och upprepade att hon kände sig kränkt.”

Utredning – ”Händelsen skedde på matematiklektionen inför samtliga klasskamrater idag onsdag 11/11 kl. 09.00. Flera av klasskamraterna reagerade på elevens reaktion och bad henne lugna ner sig. Klassläraren ledde ut eleven och pratade med henne direkt.”

Åtgärd – ”Läraren förklarade varför eleven fått ett visst betyg direkt på platsen vilket eleven accepterade och de kunde fortsätta lektionen. Rutinerna vid utlämning av betyg har ändrats så att elever som vill få sitt betyg förklarat kan boka tid med läraren i samband med lektionen.”

Uppföljning – ”Klasslärare har inte noterat att eleven skulle ha fler frågor kring betyget och rutinen har gjort att betygsutlämningen har gått bättre.”